

הרב מריבניץ זצוק"ל

איש צדיק תמים היה..

מאת: יצחק בן ימיני

http://www.hebrewbooks.org/pagefeed/hebrewbooks_org_50136_15.pdf המקור:

תרגום: אריה בלינדר

יהודי מבוגר התבטא פעם: "היום אין זקנים. אם עוד יש קצת יהודים מבוגרים, הם כולם עוד מימי קדם..."

כמה שזה מתאים לומר זאת על צדיק פלא ואיש קדוש הרב ר' חיים זאנוויל אברמוביץ' זצ"ל, הרבי מריבניץ, שנפטר באסרו-הג סוכות האחרון, בגיל קרוב למאה שנים. בהחלט הוא היה הזקן, כפשוטו, וה"זקן שקנה חכמה" שנתר מימי קדם. כי מה שהרבי מריבניץ זצ"ל ייצג, היה רחוק מעל ומעבר ממה שאנו רגילים לראות, ושיקף תמיד בעינינו את סוג הצדיק מהדורות הקדומים אשר לגביהם יש לנו אלו שהן השגות.

ה"חידוש" של הרב משטפנשט...

הרב מריבניץ נולד בשנת תרנ"ח (1848) בעיר בוטושן, רומניה. אביו, הרה"ח ר' משה ז"ל, היה חסיד של הרה"ק ר' אברהם מתת' פוירמן זצ"ל, רב בשטפנשט, נכד של הקדוש מרוז'ין. הוא התייתם מאביו בגיל שלוש, והרבי, שהיה לא עלינו חסר ילדים, לקח אותו אליו, וגידל אותו כבן. בימי נעוריו למד הרבי אצל הרב מקשינב, הרב הגאון ר' יהודה ליב צירלסון זצ"ל, וממנו קיבל המסכה להוראה. בגיל שמונה עשרה הוא ידע כל הש"ס בעל פה עם כל פרוש רש"י (כפי שסיפר אז הרבי בעצמו), וגדלותו בתורה עוררה אצל כולם התפלאות. בחלוף השנים הוא הסתיר זאת, כמו שעשו זאת צדיקי-אמת של פעם, ואנשים הכירו אותו רק מעבודתו ומגמילות חסדים. במחיצתו של הרבי משטפנשט, היו לרבי מריבניץ שני חברים קרובים, איתם למד סוגיות ש"ס רבות, ויחד איתן התקדמו בעבודת השם ובחסידות. ברבות הימים, שניים אלה גדלו והפכו למנהיגי ישראל וצדיקים מפורסמים: הלא הוא כ"ק האדמו"ר מסקווירא זצ"ל וכ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל. כבר באותם הימים התגלה הרבי עם פרישותו היוצאת דופן ועם התעניות והסיגופים, שאפילו באותו דור נחשב לחידוש פלא. ידידותו של הרבי מריבניץ עם הרבי מסקווירא והרבי מסקולען נמשכה עוד הרבה שנים. קשר הרבי עם מחנכו ורבו, הרבי משטפנשט, היה ללא שיעור. אפילו כעבור חמישים שנה, כשהזכיר את שמו של הרבי, עשה זאת "באימה ובריאה, ברטט ובזיע". בשם רבו, בו ראה איש קדוש מאוד, בעל רוח הקודש וצדיק יסוד עולם, הוא העביר מאות עובדות, מנהגים והדרכות. גם הרבי משטפנשט זצ"ל הוקיר והעריך את תלמידו, את הרבי מריבניץ בעתיד. כשהתלמיד ביקש פעם ממנו לומר איזשהו חידוש, ענה לו: "אתה החידוש שלי..." הרבי משטפנשט עקב אחריו מקרוב ועל כן, ידע היטב שתלמידו אינו רק גאון וצדיק, אל מעל לכל - חידוש.

עבודת הקודש תחת המשטר הקומוניסטי

אם בשעתו לא הבינו את עומקו ורוחבו של חידוש זה, ראו זאת ברבות השנים, כשנתגלו כוחות הנפש הקדושים שלו. ולא משנה איך בחנו אותו, הגיעו למסקנה ש"אין לך בו אלא חידוש". זה היה בסוף שנות הארבעים, החמישים והשישים, כששארית-הפליטה שהצליחו להתיישב במדינות החופשיות, התחילו לשקם בהדרגה של המבנה היהודי, לבנה אחר לבנה, והקימו מוסד אחר מוסד, קהילה אחר קהילה. אף בו בזמן באותן השנים, עבור היהודים שנשארו בארצות שמאחורי "מסך הברזל", היה סיוט. השלטון הקומוניסטי אסר עליהם כל סוג של פעילות יהודית דתית, ובצורה שיטתית גזל מהם את הילדים, אותם רצו הקומוניסטים להפוך לגויים, שיתבוללו. באותו תווך ובווהו הסתובב יהודי, אשר כולם הכירו אותו כ"ר' חיים זאנוויל". הוא התגורר בריבניץ, פודוליה, שם היה מוכר היטב על ידי "שומר החוק", אשר אכן הצרו את צעדיו, אך בכל זאת התייחסו אליו יחסית בכבוד. גם אם הם בעצמם היו אתאיסטים, בכל זאת החשיבו אותו כאיש קדוש. חלק מהפקידים ה"אדומים" אף פחדו לפגוע בו...

היהודים, מקרבת מקום ומרחוק, ידעו עליו היטב, כי הוא נהג לנסוע או לנדוד מעיר לעיר, להזכיר ליהודים הקשר לריבונו של עולם. הוא נהג למול את הבנים שלהם בסתר. הוא היה שוחט בהיחבא ומספק כך בשר כשר, ועוזר להם בעת צרה במתן ברכה, אשר - כפי שהם בעצמם סיפרו - תמיד התקיימה. על ידי כך, הוא השפיע על רבים מהם לשמור את התורה, עד כמה שהדבר אפשרי, לדאוג שיהיה מניין, ללמד את הילדים אלף-בית, לשמור על חגים, וכו'.

בשנות השישים, כשהופיעו הסדקים הראשונים במסך הברזל, התחילו יהודים אמריקאים לטייל קצת באותן הארצות אשר בין שתי מלחמות עולם היוו את רומניה, אבל תוך כדי הפכו לחלק מברית המועצות. ויהודים אלה חזרו משם גדהמים ונלהבים ממה שהם שמעו על יהודי זה. בכל מקום שפגשו יהודי מאמין, היה זה מקורב לרבי מריבניץ.